Szerkesztőség és kiadó hivatal

Széchényi-utcza SIMON-ház Kunz József ur kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK,

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASAGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr

Hirdetési dij:

Ot-hasábospetitsor egyszeri beigtatásáért 5kr
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábos petitsorért 20 kr.

Hirdetést vagy reclamot magában foglalt ujdonság sora 50 krajczár.

XIV. évfolyam 1887. Debreczen. Szombat, julius 23 141. szám.

Isten hozott!

— Üdvözlet a nagyváradiaknak. —

(—y—s.) Holnap vendégeik érkeznek a debreczeni kereskedő ifjaknak, vendégeik tekintélyes kereskedő testületünknek. N.-váradi kartársaik jönnek meglátogatni őket, egy rövid napra csak. Mert üzletük, kötelességük már a következő reggel haza, vissza szólitja az átrándulókat.

A mi kereskedő ifjainknak tavalyi látogatását viszonozzák most a derék nagyváradiak, elhozván magokkal városuk hires szép asszonyainak és leányainak egynehányát.

A kereskedő ifjuság egyesülve főnökeivel gondoskodott róla, hogy kedves vendégeik itt ép olyan jól, kellemesen találják magokat, mint a mult évben a debreczeniek Nagyváradon, az ő körükben, az ő vendégszeretetök melegében.

Örömmel üdvözöljük mi is városunk falai között a nagyváradiakat s lelkesen kiáltunk érkező vonatjuk elé: „Isten hozott!“-at. Legyenek ők ne csupán a debreczeni lakosság egy kis, bár egyik legmüveltebb és legtekintélyesebb része, hanem az egész város által szivélyesen fogadva, szeretettel látva.

Nagyvárad és Debreczen az Alföld e két nagy városáról azt tartják, hogy ellenszenves indulatokkal viseltetnek egymás iránt. Kölcsönös féltékenység idegenité őket egymástól. Mindegyik a másikban akadályát véli látni a saját előhaladásának.

Sajnos, hogy a bizalmatlankodás, a neheztelés, az irigykedés föltalálható nem csupán a „hivatalos“ város körében és többször kifejezést nyert nemcsak a köz vélemény nyilvános organumaiban, a helyi lapokban: hanem többé kevésbé áthatja az a közönséget is; ennek főként ama rétegeit, melyeket életmódjánál, foglalkozásánál legközelebbről és közvetlenül érdekelnek a kereskedelemnek, iparnak közforgalomnak eszközei és tényezői.

Tagadhatatlan, hogy Nagyvárad és Debreczen érdekei sok tekintetben összeütköznek és nem könnyü, sőt majdnem lehetetlen dolog azokat kiegyenliteni, ugy hogy mindkét félre nézve megnyugtató legyen a megoldás.

Különösen kényes a helyzete e két várossal szemben az államkormánynak, melytől mindegyik egyre többet kér és vár. Igényeit mindegyik jogosultnak tartja, és saját magát a legkedvezőbb, legalkalmasabb, legszükségesebb helynek arra nézve, hogy egy-egy államintézmény ott létesittessék. Ha aztán az államkormány mellőzi Debreczent Nagyváradért, amaz zugolódik, panaszol és méltatlankodik; ha Debreczen kap valamit, akkor N.-várad elégedetlen és haragos a civis városra.

Mindkét városnak szüksége van állami támogatásra s jogosultsága ahhoz, hogy azt, oly arányban a mennyiben megilleti, követelje is magának. Ha részrehajlatlanok akarunk lenni, be kell nekünk debreczenieknek ismerni, hogy Nagyváradnak még is csak több szüksége van az országos kormány gyámolitás ára mint Debreczennek. Hatalmas nemzetiségi, müveltségi okok követelik, kogy ott a a Sebes Körös partjan, a Királyhágón inneni és tuli országrészek találkozójánál, a román nép tenger szélén egy erős, impozáns, széles hatáskörü magyar város legyen,

Nagyvárad mig egyfelől Debreczennél szerencsésebb fekvéssel bir, Bécsből és Budapestről az ország keleti részébe vezető nagy jelentőségü hadászati és kereskedelmi utvonal mentén; de másfelől a haladásnak legfontosabb tényezőjével, a kész gazdagsággal, a nagy vagyonnal nem rendelkezik. Nagyvárad szegény város, a jövedelmi gazdag források hiányával; vagy ha vannak is ott ilyenek, azoknak fölhasználására több vállalkozási szellem, nagyobb élelmesség kellene, mint a mennyi a nagyváradiakban söt általában a magyar emberben található.

Ne féltékenykedjék e két város egy másra. Ha talán az államkormány többet nyujt N.-Váradnak mint nekünk, legyünk meggyőződve, hogy azt nem zükkeblü, politikai kortes számitásából, vagy részre, hajló rokonszenvből, hanem magas állami érdekekből teszi; és épen ezen érdekekre való tekintet parancsolja, hogy Debreczen is élvezze az államhatalom támogatását.

Debreczennek dicsősége, hogy mindazt, a mit szépet, nagyot, hasznosat felmutat a fejlődés terén, a haladást, melynek utján rohamosan halad, nagy müveket hozva létre, fényes eredményeket érve el, csaknem egyedül a saját anyagi és szellemi erejének köszönheti; kevés gyámolitásával az állami hatalomnak.

Palotáinkra, intézeteinkre, a kereskedelem, ipar, tudomány és müveltség uj fényes csarnokaira annál büszkébben hivhatjuk fel az idegen figyelmét, minél több része van azok létrehozatalában a debreczeni polgárság ősi erényeinek: a szorgalomnak, életrevalóságnak, áldozatkészségnek.

Csak minél több ilyen kölcsönös látogatást kérünk, minőt a nagyváradi és és debreczeni kereskedők adnak egymásnak, hogy a ellentétek kiegyenlitessenek, a surlódások megszünjenek, az ellenszenvek lecsillapuljanak a két város közönsége között.

A barátságra, a szeretetre nincs senkinek nagyobb szüksége, mint nekünk: a magyar fajnak. Éljen Nagyvárad és Debreczen barátsága, melyet a két város kereskedő ifjusága holnap szorosabbra füz! Eljen a két város közti testvéri szeretet, mely holnap uj lángra gyul. —

Legyenek üdvözölve a nagyváradiak!

A debreczeni „Margit“ fürdő.

Nem csak a fővárosiaknak lesz már „Margit“ fürdőjük, hanem nekünk, debrecenieknek is, a melyiket mi is büszkeséggel mutathatunk meg az idegennek. Igaz, hogy a debreczeni „Margit“ fürdő nem egy gyönyörü Duna szigeten épül, s nem is gyógyerejü ártézi kut látja el vizzel, és nem bir olyan kiterjedéssel, de azért szép helyen fekszik ez is; a közegészség fentartá ának, összekötve két nagy uszodával, hathatós tényezője lészen s a debreczeni közönség igényeit képes kielégiteni. Csinra, kényelemre nézve pedig alig fog engedni névrokon pályatársának. A debreczeni „Margit“ fürdőt városunk egyik legtekintélyesebb polgára Szikszai József épitteti. a Péterfia utcza végén (a helyi vasut megállójánál) az „István“ malom melletti több kat. holdnyi területü telkén, ugyanott, hol már az egy ezer □ méter területü uszodája is áll Szikszay Gyula urnak.

A vállalkozó szellemü, áldozatkész polgárunak nagyszabásu, kidolgozott terve van e telekre nézve. E tervet még ez év folyamán s a jövő tavaszszal teljesen meg is fogja valósitani. A közegészségügynek, az uszási és korcsolyázási sportnak, a szórakozásnak mintegy varázsütésre fényes csarnokai kelnek ki itt a földből, melyen még pünkösd körül is buja luczernát kaszáltak. A nagy uszoda már kész s hetek óta férfiak és nők fölváltva, jókedvüen lubiczkolnak hatalmas medenczéjében. Most száz munkás kéz a göz és kád fürdő épitésén dolgozik nagy szerénységgel. A nyugoti oldalon már félig fel is vannak rakva a falak; a gépház fedél alatt s most helyezik el benne a 100 ló erejü gőzkazánt, melyhez még egy másik hasonló nagyságu társa csatlakozik. E gépház kéménye, mely 30 mnyi magasságba fog feluyulni, már 18 méternyira emelkedik a föld felszine felett. A fürdő épületén kivül még egy női fedett uszoda és elegáns korcsolya csarnok vár felépitésre. Mert lesz ám itt korcsolya tér is, 3000 □ méternyi kiterjedéssel.

A fürdő épület U alaku s el lesz látva mindennel, a mit csak az izlés, comfort czélszerüség és igények megkövetelnek. A főhomlokzat az „István“ malom utjára tekint s hossza 57·72 méter. E szárnyba márvány lépcsőkön s három félkörives óriási ajtón az előtornáczba juthatni s ebből a nagy vestibulebe, mely a világosságot felülről nyeri az üvegfedelü kupolán át, melynek menyezete a legmagasabb ponton 8 méter magas. Ez a csarnok takarékos ugyan, de mégis szép, meplepő diszitménynyel lesz ellátva.

A vestibule falain, melyekhez csiszolt granit oszlopok támaszkodnak, a párkányszat

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Anyám névnapján.

Kopár bérczek között elhagyatva nőtt fel,
Kinosan küzdött ott viharral veszélylyel.
Körötte zord sziklák emelkedtek sorba — —
Sziklabuvó tövét eső nem locsolta.

Zöld lombjai között viharok zugtak át,
Tördelték, rombolták lombos koronáját.
Tövét férgek rágták, jeges vizár mosta,
S nem volt, ki bánatát, keservét megossza.

Néha egy-egy utas tikkadt, fáradt teste,
Lombja alá tért, s ott hüs árnyát kereste. —
Ő részes vihartól, napsugártól védte — —
Hálából mindannyi elhagyta, megtépte.

Búbánatos napok, — kinteljes esztendők, —
Kétségbeesés és fájdalom teremtők —
Jó, hogy elmultatok. — All még az öreg fa,
Tépázott ágai reménynyel megrakva!

Vannak akik védik ölelő karokkal,
Kik megküzdnek érte, vésszel, viharokkal —
Óh, ezekben legyen minden bizodalma! — —
Rakj rá boldogságot, isten nagy hatalma!!

LAKY IMRE.

Debreczeni látványosságok a budapesti népszinházban.*)

(„Varázsfátyol“ és a „Tékozló“.)

A népszinháznak a szünidő utáni első előadása a „Varázsfátyol“ lesz. Később pedig Raymundnak hires látványos szinművét: „A tékozló“-t mutatja be. Ez utóbbi darab nem ujdonság a fővárosi közönség előtt, mert két évvel ezelőtt Feleki Miklós is előadatta a budai várszinházban. Ujabb vonzerőt fog azonban gyakorolni a népszinházban az a körülmény, hogy a látványosságot szép kiállitásban, értékes diszletekkel mutatják be.

A diszletek — mind a két darabból — a debreczeni szinház tulajdonát s ez időszerinti büszkeségét képezik, mert páratlan az eset, hogy egy fővárosi szinház vidékről kérjen kölcsön diszleteket a fővárosi közönség számára.

A debreczeni szinház 20—25 évvel ezelőtt az első és egyedüli volt olyan a vidéken, mely intendatura vezetése alatt állott, fényt pompát fejtett ki, kiváló szinmüvészek társaságával birt s előadásait széles körben emlegették. Abban az időben még a debreczeni országos vásárok nagyon népesek voltak, s az ország minden részéről odasereglett a kereskedő, iparos világ; lóversenyein az arisztokrácia nagy számmal jelent meg s ilyenkor a a debreczeni szinház négy öt estén emelt árakkal az idegen közönség számára tartott előadásokat. Blaha Lujzának, Kreesányi Saroltának, Tanernénnek, Odrinak, Vizvárinak, Együdnek, Horvát Vincének már akkor is hirök volt, s midőn a fővárosiak ezeket itt együtt látták játszani, el kellett ismerniök hogy ez előadások Budapestre is beillenének Hát még mikor a jó előadások mellé a külső kiállitás fénye is járult. Egymás után állittatta ki az intendatura a „Tékozló“ „Varázsfátyol“, „Havasi rémkirály“, „Argyil és Tündér Ilona“ s „Orpheus“ czimü látványosságokat.

Egy-egy darab kiállitása hét-tizezer forintba került, de mindig kifizette magát, mert — hogy csak többet ne emlitsek — maga a „Tékozló“ száznegyven előadást ért meg, s még ma is olyan vonzerőt gyakorol, hogy évenként kétszer háromszor kell előadni. Ha a szinigazgatónak egy kis pénzre van szüksége, akkor a gage-fizetés előtti vasárnap a „Tékozló“-t adja elő. Ez a legbiztosabban jövedelmez.

Hogy megérdemli-e a „Tékozló“ kiállitása ezt a jó hirét, arról a fővárosi közönségnek is lesz majd alkalma meggyőződhetni. A megfigyelésnél azonban nem szabad tekinteten kivül hagyni egy körülményt, azt t, i hogy mig a mai kiállitások diszletei huszonöt vagy legfeljebb ötven előadás után teljesen tönkre mennek, a debreczeni szinház diszleteit huszonkét évi használat után mutatják be Budapesten. Milyen jó festő mühelyből készültek, s minő anyagból azok a diszletek, melyek folytonos használat mellett is már a harmadik évtizedben tesznek szolgálatot, a nélkül hogy bármily igazitáson vagy tatarozáson mentek volna keresztül?

Meg kell figyelni ezeket a diszleteket nemcsak mint tündéries, csillogó látványosságokat, melyek a görögtüz fénye mellett káprázlatják a szemet, hanem mint valóságos értekkel biró festményeket is. Ezeknek a debreczeni diszleteknek, melyek a Mühldorfer cobourgi mühelyében készültek, ép az a körülmény ad különösebb értéket, hogy némely darabja egy-egy kis tanulmányra is érdemes.

Van a „tékozló“ diszletek közt egy palota, „F. Gy.“ (Flotvell Gyula), a darab hősének monogrammjával. van tájkép, német paraszt szoba, melyek ócskaságuk daczára is olyan mesteri kivitelüek, olyan meglepő szinezéssel, árnyékolással s természeti hüséggel vannak festve, minőket csak ritkán lehet látni szinpadon. Nem durván elnagyolt mázolások ezek, hanem gonddal, izlésel kidolgozott képek. — Például bizvást elmerengehetünk a szép tájképen; mikor pedig a német paraszt szobát látjuk, az ajtó ablakaira festett függöny, a kalitkában ülő madár, a felakasztott gyertyatartó, az ingaóra, s a padlásra vezető lépcsőzet egész csalódásba ejt, s csaknem hihetetlen, hogy ez mind egy darab fenék — függönyre van festve.

A „Tékozló“ utolsó diszlete, mikor a palota romjai egyszerre eltünnek s tündérország emelkedik föl a szinpadon, olyan szemkápráztatóan fényes, hogy a néző nem képes betelni véle. A messze háttérben ezernyi szinpompában csillogó tündérpalotából két hattyu által vont aranyos kocsiban jön előre Cheristane tündér, s ezalatt a mélyből emelkedik ki a mesés szép trónus, mely — mikor a tündér helyet foglal rajta, — a mélyből a szinpad tetejéig emelkedik fel. Ez az utolsó kép egymaga igen élénk vonzó erőt gyakorolhat a közönségre.

Erdekesnek tartom megemliteni, hogy a debreczeni szinházban a „Tékozló“ századik előadását megünnepelték, s hogy a czimszerepet Máudoki B. több mint 100-szor játszotta. A darab első előadásaiban Debreczenben a következők vettek részt: a koldust Odry Lehel énekelte, ki a mult télen vendégszerepelt is e szerepben; a népszinházban valószinüleg Vidor fogja énekelni a koldust, holott ő a debreczeni első előadásokon még a karban fujta a pálota bordalát; a szobaleányt Molnárné Hetényi Laura személyesiti ki már a kerepesiuti sirkertben nyugszik! utána Blaha Lujza, majd a Horvát Vincze megboldogult neje örökölték e sok képességet igénylő szerepet! Vizvári egy épitőmestert játszott s szerepe alig állot négy-öt szóból, de nagy hahatát keltett vele mindig: Együd a Bálint inas szerepében, melyet Bécsben Girardi jótszik, tünt ki.

A debreczeniek érdeklődéssel várják, hogy az ő hires diszleteik milyen tetszésben fognak részesülni a fővárosban először a „Varázsfátyol“-ban, aztán „A tékozló“ ban. Az első darabb látványossága köst van egy viz alatti tündér kert, egy keleti királyi palota belseje a vándorképek is meglepők. Ezek a diszletek szintén a coburgi mühelyből kerültek ki és ép olyan szépek, értékesek, mint a „Tékozló“-beliek.

Karczag Vilmos.

*) A „Fővárosi Lapok“-ból.

lagok között márvány táblákon aranyos betükkel jelmondatok lesznek be vésve és ezen kivül a fürdö épittetöjének és épitöjének neveit hirdetik. Egyik márványlap felirata pl. ez lesz:

„Közhasználatra
épittette
Szikszay József
és neje
Gáll Józefa.“

A vestibule-ből balra és jobbra folyasó vezet, mely a déli szárnyat két-két traktusra osztja. Balra van a férfi osztály. Az ut és a fürdőépület közti parkirozandó területre eső traktusban lesznek elhelyezve 3 tükör és 6 kádfürdö. A kádfürdö szobákkal átellenes traktusban van két nagyobb terem emeletre osztva, öltöző kabinokkal, melyeknek száma 70. E két terem belső világitással bir. Mellettök van a fodrász terem és a ruhatár. A nyugoti szárnyban, melynek helyisége összeköttetésben állanak a kád és tükör fürdők folyosójával, lesznek elhelyezve a gőzfürdő helyiségei: nyolcz méter átmérőjü nyolcz szögü meleg vizü medenczékkel, — két meleg kamara, gőzkamara, melynek átmérője 6 méter, dörzsölő szoba 4 személyre; innen át lehet jutni egy 24 méter hosszu s 6.36 m. széles terembe, melyet csiszolt gránit oszlopok tartanak, lesz itt langyos és hideg. Ennek szomszédságában van a zuhany terem, a letörlő (kijogó) szoba, a pihenő és tyukszemvágó szoba. A medenczés helyiségek felülről kapják a világosságot s a szines üveg kupolák csillagalak diszitményt mutatnak.

A női osztály a vestibule-től jobbra kezdödik, beosztása és helyiségei kevés kivétellel ugyanolyan és hasonló számmal vannak, mint a férfi osztálynál. Ennek is van 3 tükör és 6 kádfürdője és elegáns gőzfürdője. Csakhogy itt csak egy öltöző terem van 50 cellával s a száraz légkamara is csak egy.

A szép közös csarnokból egy folyosó az udvarra vezet, hol a fürdő épület két hosszan benyuló szárnya között fog épülni a női fedett uszoda.

A fürdőépület külsőleg is egyik látnivalója lesz városunknak. Előtte — a régi épületek lebontatván — 61 méter szélességben diszes park fog létesittetni.

Az egész épület jó izlésü renaissance stylben van tervezve, ugyanolyanban, minőben a margitszigeti nagyszerü fürdőépület; s tényleg kisebb arányokban annak utánzata. — A főhomlokzat közepén 14.5 méter magas kupola emelkedik, gazdag ornamentumokkal. A főszárny két sarkát pedig szintén kellemes kinézésü Mansard fedél disziti toronyszerüen. Az ablakok félkörivesek, öntött üvegtáblákkal, a falak nyers téglarakványból állanak, mig a nagy kupolát emelő oszlopok a homlokzaton csiszolt gránitból lesznek.

A női fedett uszoda, mely még az idén fedél alá hozatik egy 23.80 méter hosszu s 15.10 méter széles, terjedelmes, csinos, szilárd épület lesz, szintén nyers téglából, s a fürdő épület styljében. A medencze hossza 15 m. szélessége pedig 7.5 méter. Lesz benne 41 kabin s elegáns pihenő ülőhelyek. — A medencze lépcsői fehér márványból faragvák; maga a medencze, valamint a padozat az uszodában és a fürdőben, az összes helyiségekben mozaik.

A fürdőtől balra, a gőzmalom felé rendeztetik be a korcsolya tér, stylszerü korcsolya csarnokkal, melynek a terve azonban még nincsen kidolgozva. E csarnok nyáron vendéglő helyiségül fog szolgálni.

A fürdőnek férfi osztálya, valamint a korcsolya tér még az idén át fog adatni a közhasználatnak; a nők osztálya, és a női uszoda csak a jövő év kora tavaszán.

Az épületek terveit Szikszay Lajos helybeli jónevü épitész készitette s ugyancsak ő vezeti az épitést is. Az épittettő Szikszay József ur több mint **száznyolczvan ezer** forintot szánt e nagyszerü vállalatra, melynek nevet városunk egyik legszebb fiatal asszonya Szikszay Gyuláné urnő szül. Jablonczay Margit kölcsönöz.

Szikszay József ur és neje Gáll Jozéfa asszony e fürdő létesitésével, melytől, hogy minden igényeknek megfelelhessen, semminemü pénzbeli áldozatot nem kimélnek, maradandó emléket szereznek magoknak Debreczen város művelődés történetében. E derék polgár, egyik legtypikusabb személyesitője annak a fogalomnak, melyet a „debreczeni czivis“ büszke névhez kötünk, már eddig is nagyon sok jelét adta a szép, jó és hasznos iránti finom érzékének és áldozatkészségének, mit azok érdeke megkövetel s már gyakran igazolta tetteivel, hogy Debreczen haladását, polgárai értelmességének és áldozni kész lelkesültségének a közügyért, köszönheti.

Szikszay József ur már sokat tett e város javáért; de még ez nem minden, a mit ő megtehet. Azoknak egy része kik egy **nyári szinkörnek felépitését** óhajtják, Szikszay József urtól várják a kezdeményező lépést, mint a ki maga is azok közé tartozik, kik a nyári szinkörnek barátai, és a ki a lapokban maga is többször irott a szinkör mellett.

Vajha tényleg élére állana Ő, praktikus eszével, a müvészet iránti meleg érdeklődésével és nagy tekintélyével e mozgalomnak, hogy mielébb czélhoz érne az és már a jövő tavaszszal felépülve láthatnók, talán épen a „Margit“ fürdő melletti városi telken, mint egyik legalkalmasabbon, a nyári szinkört, közte a városnak és a Nagyerdő felé eső nyaralóknak, hol leggazdagabb uri családaink villái emelkednek, melyeknek száma idővel szaporodni fog.

A városi tanács és a szinügy többi lelkes pártfogói semmi esetre sem vonnák megtámogatásukat e terv kivitelétől, melyfelől — mint értesülünk most is sokat gondolkodik a „Margit“ fürdő nagyérdemü épittetője.

Debreczen müvelt közönsége a legnagyobb hálával fogadná várva várt kezdeményező lépését Szikszay József urnak.

Z—y.

Nagyváradiak Debreczenben.

— Napi müsor —

1887 Julius 24-én.

1) Érkezése a nagyváradi vendégeknek reggel 9 órakor; rövid üdvözlésök Biró József elnök által. Bevonulás a Bikába a „Helyi vasut“ külön vonatán.

2) Villás reggeli a „Korona“ diszteremben d. e. 10 órakor.

3) Együttes kirándulás az „István gőzmalomba“; ennek megtekintése. A hölgyek látogatása az uszodában.

4) Társas megtekintése a város nevezetességeinek (Gazdasági tanintézet, Collégium, Muzeum, Csokonai kert, a keresk. ifjak önképző egyesületének helyisége, szinház és dohánygyár.)

5) Diszebéd az „Arany Bika“ diszteremben déli 2 órakor.

6.) Társas kirándulás a Nagyerdőre.

7.) Tánczestély az Arany bika diszteremben.

A napi müsor egyes pontjainak változatosságát a keresk. ifjak egyesületi dalkörének szives közreműködése fogja emelni.

Egész napon át felváltott játéka a Magyari testvérek és Rácz Károly zenekarának.

Azok, kik tévedésből meghivót máig sem kaptak volna, de arra igényt tartanak, kéretnek ez iránt Zádor Lajos ur üzletébe fordulni; ahol, valamint Jánossy József s Szepessy Antal uraknál részvételi jegyek is válthatók.

Páholy jegyek a tánczestélyre Szabó Zsigmond urnál 2 frtjával válthatók. A banquette alatt a páholyok zárva maradnak.

Megjegyezzük, hogy bár a meghivók csak a tánczestélyre szólanak czimzettek a mulatság minden számára hivatalosak.

1887 Julius 23.

A rendező bizottság.

*

Nagyváradi vendégeink névsora. Nem vagyunk abban a kellemes helyzetben, hogy vendégeink teljes névsorát hozhatnánk, miután az lapunk bezártáig még be nem érkezett. Sikerült azonban az alábbi töredékes névsort megszereznünk s hisszük hogy t. olvasóink abban sok kedves ösmerős névre akadnak. Kunz Gusztávné, Hügel Erzsike, Janki Józsefné Laszky Arminné, Papolcy Gizella, Dr. Kálmán Józsefné, Bergmán Mórné, Reismann Mórné, Reismann Irma, Reismann Etelka, Grünvald Henrikné, Kolliner Samuné, Weisz Józsefné, Fölöp Sándorné, Jakab Gizella, Jakab E. né, Jakab Stefánia, Stiedl Ferenczné, Stiedl Gizella Bauer Mariska; Szamossy Elekné, Novabáczky Anna, Vágó Ferenczné, Reismann Jakabné, Fuchs Arminné, özv. Deutsch Jakabné, Deutsch Ilka, — Justh Károlyné; Justh Ilka; Guttman Józsefné, Guttman Irén, Kuncz Gusztáv kereskedő, Kovács Gyula kereskedő, Dr. Kálmán József ügyvéd, Mezey Mihály kir. közjegyző, Serényi Gusztáv városi főkapitány, Rácz Mihály városi főjegyző, Papolczi Ferencz városi jegyző, Reismann Mór bankigazgató, Schlesinger Mór gőzmalmi igazgató, Busch Dávid városi főmérnök, Rimanóczy Kálmán müépitész, Dr. Bodor Károly orvos, Pollák Ignátz ügyvéd, Dr. Berkovics Miklós orvos, Rothmann Lipót ügyvéd, Hollósy Dezső gőzgalmi pénztárnok, Dr Rosenthal Mór ügyvéd Idősb Vágó Ferencz jegyző. Dr Radó Ignátz ügyvéd, Herring Sándor gyógyszerész, Hegedüs Géza városi pénztárnok, Mezey Ferenc jogász, Janky József kereskedő, Hügel Ottó lapszerkesztő, Justh Károly tak. pénzt. hiv. Ceglédi István szállodatulajdonos; Ifj. Vágó Ferencz min. fogalmazó; Rosenbaum V. Wilmos lapszerkesztő, Tipmann Antal ügyvéd, Markovits Sándor tak. pénz. hiv., Lustig Jakab biztositási vezértitkár, Andrényi Lajos kereskedő, Hauser Antal kereskedő Gáll Lajos iparos, Mezey Sándor keresk. Grünwald Henrik kereskedő, Tucsek Ferencz zenetanár, Beczkay Lajos keresk. Kiss Sámuel keresk. Ifj. Kohn Sámuel keresk, Lévay Zsigmond keresk. Schönberger Herman ker. Weisz József keresk. Schadeberg Béla gyáros Deutsch Jakab keresk. Róth József keresk. Kohn Samu irodafőnök. Grosz Frigyes kereskedő, Löw Gyula vállalkozó, Geumann Károly kereskedő; Haut Frigyes kereskedő, Waldmann Lajos kávéháztulajdonos, Löbl Ede kereskedő, Olány Gyula kereskedő, Stern Lajos kereskedő, Eördög Sándor kereskedő, Kohn Dávid kereskedő, Kádár János ker. segéd, Kajári Armin könyvvezető, Ifj. Tóth Ferencz könyvvezető, Blum Géza könyvvezető, Löwenstein Zsigmond könyvvezető, Bergmann Mór könyvvezető, Leitner Sándor ker. segéd, Stern Adolf üzletvezető, Mencz Nándor ker. segéd, Csatáry József ker. segéd, Benedek Adolf könyvvezető.

*

Kereskedőink elhátározták üzleteiket holnap (vasárnap) d. e. 9 órától kezdve, — a nagyváradi vendégek tiszteletére rendezett ünnepélyességek emelése czéljából — zárva tartani.

Napi hirek.

— **A debreczeni gazdasági és kertészeti árucsarnok.** Lapunk egyik legközelebbi számához lesz mellékelve a debreczeni gazdasági és kertészeti árucsarnok- részvénytársaság körlevele, melyben jelenti az igazgatóság, hogy az üzletet a jövő hó elsején a volt „Tisza“ háznak egyik diszesen átalakitott boltjában megkezdi. Evvel egy régen érzett hiány lesz városunkban betöltve, melyre az olvasók figyelmét különösen felhivjuk. Eltekintve azon vidékünkre nagyfontosságu intézménytől, melyszerint az alakult részvénytársaság a gazdákat és kertészeket kitogástalan vetőmaghoz segiti, és a termelőktől a gondosan termesztett magvakat illő árért megszerzi vagy azok eladását közvetiti: csak a zöldség és gyümölcstermelés terén kifejtendő mozgalomról akarunk szólni. Ime a gondviselés kegyelméből gyümölcsfáink most annyira megvannak rakodva, amire talán 10 év óta nem volt eset; de mit ér, ha értékesiteni nem tudjuk? E társulat fog igyekezni piaczot teremteni a környékbeli gyümölcstermésnek, hova egyesek keze elnem érhet. E társulatnak nem lesz főtörekvése a nyereszkedés, hiszen a helybeli termelő és fogyasztó közönség köréből alakult a közérdek előmozditására, hogy ezután legyen olyan hely, hova a termelő, de csak kifogástalan minőségü gyümölcsét, eladásra kiállithassa; hogy a fogyasztó közönség, igényeinek megfelelő bevásárlásokat tehessen. A társulat csarnokában minden időszaknak megfelelő gyümölcs és nemesebb zöldség kapható lesz akkor is, amidőn azokat, más vidékről kell beszerezni. Allandó kiállitás lesz ott, ahova mindenki beküldheti terményeit elárusitás végett, amiért csekély dij fizettetik azon eladási árból, melyet a termelő maga határozhat meg. Ismételve üdvözöljük a vállalatot, melynek felvirágzását, már csak az élén álló egyénekre való tekintetből is reménylhetjük.

A debreczeni fönyerö Feldmann tegnap előtt vette fel a főnyeremény összegét, melyből 30000 forintot a debr. nagy takarékpénztárban, 11,000 frtot az ipar és ker. bankban helyezett el, még pedig oly megszoritással, hogy az összeg két évig senkinek, még neki magának sem adható ki. A többinek egyrészét mint már irtuk, szegény sorsu testvérei és rokonai között osztja fel. Az adakozások sorában a derék, nemes érzelmü ifju a helybeli jótékony intézetekről sem felejtkezett meg s csaknem 300 frt igy osztott fel: az izr chewra-kadischa betegápoló egyletnek 50 forintot az izr. iskola alap javára 50 frt, e tételnél érdekes megemliteni, hogy ez az első iskolai alapitvány; továbbá az izr. nöegylet javára 20 ft, a debr. vöröskereszt egyletnek 10 ft, a keresk. korodának 15 ft, a keresk. ifjuság egyletének 15 ft, a ref. szegény ápolda javára 20 frt, róm. kath. szegényháznak 10 ft, városi közkórház alap javára 10 forint, a czegléd utczai ref. templom orgonája javára 20 frt, a lutheranus templom javára 15 frt, a Frőbel gyermekkertnek 10 frt sat. Mondanunk sem kell, hogy a nemeslelkü ifju csak magát tünteti ki, midőn adományaival a jótékonyság emeléséhez igy hozzájárul. Mint jellemző vonást megemlitjük, hogy az alig 21 éves ifju tovább is megmarad segédnek szerény fizetésért a Baum Miksa üzletében.

— **A jótékony Hajduvármegye.** Hajduvármegye b. ujvárosi járásában eddig négy községből küldötték be a szolgabirói hivatalhoz az eperjesi, u. károlyi és toroszkói tüzkárosultak javára eszközölt gyüjtés erdményét. B. Ujvároson és Egyeken 100—100 —, V. Pércsen 70 s Tégláson 7 forint gyült össze.

— **A városi hatóság óvintézkedése a kolera ellen.** Méltó elismeréssel hozzuk nyilvánosságra, hogy az Olaszország több városában fenyegetve felépő kolera járvány nak hazánktól és közelebbről városunktól való távoltartása tekintetéből a belügyminiszter által közelébb kibocsátott s az összes törvényhatóságokhoz megküldött körrendelete alapján — melyet lapunk is közlött — városunk hatósága Laky Lajos tanácsos s közegészségügyi előadó — előterjesztése szerint — pár nap mulva egy hirdetményt fog a lakossághoz kibocsátani, melyben ezt felhivja, figyelmezteti, sőt kötelességévé teszi, hogy a kolera kitörésének megakadályozására czélzó óvintézkedéseket kiki lelkiösmeretesen teljesitse.

— **Házankénti gyüjtés az árvizkárosultaknak.** A városi tanács a Tisza és mellék folyói kiöntése által szenvedett árvizkárosultak javára is ép ugy mint a tüzkárosultaknak, házankénti gyüjtést rendelvén el, ez szintén elég szép eredménnyel végződött, amennyiben a szerencsétlenek javára 178 frt gyült össze, Debreczen a tüzkárosultaknak, — a házankénti gyüjtést (700 ft), a város adományát (800 frt), a „Debr. Ell.“ gyüjtését (300 frt), a Dégenfeld grófnő — Zichy gr. féle hangverseny (1080 frt), a gr. Bethlen Mikó Róza féle szinházi ünnepély (330 frt) jövedelmét és a magánosok valamint a pénzintézetek által közvetlenül elküldött tekintélyes összegeket (7—800 frtra tehető) összesámitva, mintegy 3900—4000 forintot adakozott.

— **Örökség.** (Felhivás.) Hivatalosan felszólittatnak mindazok, kik az 1815. évben városunkban Varga Mihaly és Varga Erzsébet szülöktől született és közelebb Romániában bizonyos összeget tevő örökség hátrahagyásával elhalt Varga Gábor szijgyártó segédnek közelebbi vagy távolabbi rokonai lehetnek, hogy a rokonság igazoló okmányokkal magokat ellátva, f. évi julius 31-dik napjáig a Czegléd-utcza 21-dik számu háznál levő főkapitányság iparügyi osztályánál jelentkezzenek. Debreczen szab. kir. városrendőr főkapitánysága.

— **Lótenyésztési dijosztás.** Készüljünk nemes törekvéssel, a hazai lótenyésztés emelése czéljából, Debreczen sz. k. város gazdái számára engedélyezett versenyzésre. — A lótenyésztési állam dijosztás, a debreczeni nagyerdei fürdőház előtti kiestéren, — a folyó 1887-ik év Julius hó 31-én, a legközelebbi vasárnaphoz egy hétre lesz. Ezen napon reggeli 6 és 7 óra közt, vezettessenek gazda társaink, a nyomtatott hirdetményeknek megfelelőleg, minél több fajas kanczát, kancza és csödör csikót a Nagyerdőre. Ha kevés tenyész anyag vezettetnek a kiállitásra, előállhatna azon sajnálandó eset, hogy a kormány és a városi hatóság, az arra érdemes gazdáknak szánt aranyakat, és szép diszokleveleket és értékes nemzeti szinü, szalag kitüntetési jelvényeket, vissza vonná. Törekedjünk egyetértőleg, hogy ez meg ne történjék. Koszorus Lajos elnök.

— **Mire jók a vesztegető bankók** A helybeli dohánybeváltó hivatalnál egy valaki vesztegetési szándékból egy 10 forintos meg egy 5 forintos banknótát fektetett az asztalon. A dohányjövedéki központi igazgatóság rendeletéből ez összeg a polgármesteri hivatalhoz lett átküldve, a városi szegény alap javára.

— **A rendörség köréből.** Wakler János Kisuj utczai lakos asztalos mestertől az éjjel ismeretlen tettesek elloptak negyedfél véka tengerit, meg 7 kiló szalonnát. A tolvajok vigasztalásul a gazdának és kóstolónak a malaczoknak egy félvékányit ott hagytak az udvar közepén. Ezzel valószinüleg terhöket akarták megkönnyebiteni. Az a gyanu, hogy a tengeri, a melyik szalonnát nevelni lett volna hivatva, az udvarban tartózkodó Hornig Kata nevü rovott életü asszony-személy közremüködésével cserélt gazdát. Katalint a rendőrség le is tartóztatta.

— **Stanley Halála.** A Reuter ügynökség jelenti Sanct-Thomasból, hogy a nyugot-afrikai társaság ottani távirda állomásához erkezett jelentések szerint, Stanley Henrik, a hires afrikai utazó meggyilkoltatott egy ütközetben, melyet a benszülötekkel élelmiszerek miatt vivott.

— **Halálozás.** A halál kiméletlen. Nem kegyelmez senkinek. Könyörületlenül szedi áldozatait. Tegnap is városunk egyik legkedvesebb, legjobb szivü fiatal asszonyát ragadta ki egész váratlanul az élők sorából. Csiky Lajosné, született Bészler Emilia urnő tegnap reggel jobb létre szenderült. Nehány nappal ezelőtt jött haza fürdőről, betegeskedve ugyan, de még az orvosok sem gondoltak arra, hogy kevés idő mulva örökre lehunyja szemeit. Férje Csiky Lajos hittanár orvosok tanácsára vissza is ment a fürdőre s tegnap távirati uton kellett őt szeretett neje koporsójához visszahivni. E családot egy év alatt már másodszor éri ily szomoru gyászos eset. Még nincsen egy éve, hogy id. Bészler Károlyt volt gyógyszerészt, az elhunytnak édes atyját eltemették s most már leánya is követi a sirba. A halál által Bészler Lajos városi első aljegyző s tiszteletbeli tanácsnok is gyászol, kinek a megboldogult nővére volt. A bánatos férj és testvér következő gyászjelentést adták ki: Megrendült kebellel s a gyász lesujtó érzetével jelentjük, hogy a forrón szeretett feleség és egyetlen kedves szeretett nőtestvér CSIKI LAJOSNÉ született Bészler Emilia, életének 35-ik, boldog házasságának 6-ik évében, folyó évi Julius 22-én reggeli 6 órakor néhány napi szenvedés után váratlanul meghalt. A boldogult földi maradványai Julius 24-én d. u. 4 órakor előbb Várad utczán 2127. számu családi háznál, majd a kistemplomban tartandó gyászszertartással fognak a Czegléd-utczai sirkertben a végnyugalomnak átadatni. Debreczen, 1887. Julius 22. Csiky Lajos, főiskolai hittanár. Bészler Lajos.

— **Uj debreczeni orvos** Dr. Bruckner Ernő jeles fiatal mütőorvos, ki Budapesten huzamosabb idő óta a Kovács tanár sebészeti kórodáján müködik, jelenleg városunkban időzik rokonai látogatására. A kitünő képzettségü fiatal orvos, ki városunkban a legelőkelőbb családokkal áll rokonságban, a mint halljuk őszszel itt szándékszik megtelepedni. Ez által városunk orvosi testülete ismét egy jeles fiatal erővel fog szaporodni, s mi csak örvendeni fogunk, ha ez elhatározását meg nem másitva őt nem sokára mint debreczeni orvost üdvözölhetjük.

— **Müszaki ár tér fejlesztés.** Márkus Akos vállalkozó mérnök az alsó-szaboles-tiszai ármentesitő társulat megbizásából már hozá fogott a társulat területe alsó részén

végrehajtandó műszaki ártérfejlesztés munkájához, melyet először is a Nagy-Hortobágyon kezdett meg három mérnök. Márkus Akos ur — mint hiszik nagy figyelmet fordit a Hortobágy vidékének öntözésére is, melynek szükségessége mind égetőben kezd nyilvánulni. Csak aztán az érdekelt birtokosok és városok igyekezzenek saját érdekeiket jó felfogni és ne fukarkodjanak az áldozatot meghozni.

— **Sulyos elmebeteget**, egy csinos fiatal 21 éves leány szállitottak ma vasuton Nánásról a helybeli közkórházba. A szerencsétlen leány dühöngő őrült, mindig tánczolni szeretne. További intézkedésig a helybeli kórháznál marad.

— **Nyári mulatság**: A Nagyerdőn a katonai lövelde környékén f. hó 20-án délután igen fényesen sikerült „batyu juliális“ rendeztetett nehány honvéd tiszt és polgárî család által. Szokatlan élénkség volt a jelzett helyen már estefelé látható, a szép tölgyfák alatti gyepen kellemes látványt nyujtott a mulatságra megjelent hölgyek egyszerü, de izléses toilette-je. — A vacsorát megelőzőleg voltak igen mulattató társas játékok (bögre, alegró stb.) melyek valóban minden egyes ott levő urat a legvidámabb hangulatra serkentettek, a mit fokozott a kies hely és a természet is, mely oly szép, csendes és igen kellemes estét adott nekünk. Este 8 órakor kezdődött a puha zöld gyepen a földből készitett asztaloknak jobbnál jobb különféle pecsenyékel, tésztákal stbivel való felteritése. A vidám társaságot kiszolgálták Vólant Vilma, Simonffy Vilma, Marschalkó Erzsike és Vólant Erzsike kisasszonyok. A mulatságnak oly kiválóképpeni sikerültsége Simonffy Gyula alezredes, Biró Kálmán őrnagy, Volant András százados, Marschalkó László százados, Farkas Mór százados, özv: Ifkovits hadnagy urnő, Berényi mérnök urnö stb. urhölgyeknek köszönhető. Meg kell különösen emlitenem Simonffy Gyula alezredesné szül: Kerek Vilma urhölgy Ő Nagyságát, ki e mulatság megpenditője lévén, s ki minden irányban, nem ismerve fáradtságot, minden lehetőt megtett, s igy valóban a mulatság fáradhatlan vezetője volt. A mulatságban részt vettek Simonffy alezredes, Biró őrnagy, Volant, Marschalkó, Farkas százados, Kozányi, Teretskey főhadnagy, Osváth, Kirnbauer, Koszorus, Szepesy, Fekete hadnagy, Berényi városi mérnök, Tóth Sándor, Darvasy Ferencz, Kepes Géza, Payer József urak, továbbá Berényi fivérek stb. Csak örvendeni tudunk, hogy a polgársággal oly őszetlen és jó barátságban s egyetértésben látjuk élni a mi derék honvéd tiszteinket. (Egy vendég.) A talpalávalót Rácz Károlyék húzták.

— **A nagyhatvan u. barom vásártéri** vasut ügye gyors léptekben halad előre. Az intéző bizottság egyetlen egy napot sem veszit el, hogy a kiépitést és forgalomban hozást még f. é. októberi vásárra eszközölhesse. Tegnap több rend beli fontos s az épités előkészitéséhez szükséges kérdések intéztettek el az intéző bizottság által. Az épitkezés minél olcsóbbá tétele szempontjából az épitési anyagok s felszerelés házilag beszerzése s egy megbizható vasutépitő mérnök vezetése alatt leendő kiépités emeltetett határozattá, végül konsatáltatott, hogy a részvény aláirások ugy helyben mint a vidéken igen szép eredménynyel folynak, a többi közt 20 részvényt irott alá minden életre való vállalat élén ott tündöklő tiszabályozási társulat elnöke Gróf Dessewfy Aurél is, ezen kivül városunk előkelő polgárai és kereskedői köréből is többen léptek be.

— **Katonazene a nagyerdön.** A Nagyerdőn a Dobos-pavillon előtt holnap vasárnap délután 5 órától kezdve a katona Zenekar fogja mulattatni a közönséget. Belépti dij személyenként csak 10 krajczár. Családjegy 30 kr.

— **A debreczeni szintársulat** Máramaros-Szigeten szép elismerésnek örvend az uj szinkörben. A héten a derék társulat élvezetes estét szerzett a szigeti müvelt közönségnek „Hamlet“ előadásával. A cimszerepet Molnár László játszta, kit a közönség mindvégig zajos tapsokkal és kihivásokkal tüntetett ki; Kivüle Lászyné Békéssy Rózsa é. Zilahy váltak ki, általában az egész előadás igen jó volt; a közönség nagy érdeklödéssel néz még nehány ilyen klasszikus est elé.

— **A Korona szállodában** ma este Rácz Károly zenekara mellett hal-estély tartatik.

— **Nyilvános köszönet.** Alólirott ezennel köszönettel ösmerem el s nyugtázom, hogy Feldman Sándor ur, ki legközelebb a főnyereményt nyerte meg, az Ispotályi szegények temetkezési alapja növelésére 20 azaz husz frtot volt szives ajándékozni. Debrecen 1887, jul 23. Könyves Tóth Kálmán isp, felügyelő.

— **A p.-ladányi ifjuság** f. évi julius hó 19-én tánczvigalommal egybekötött jótékonyczélu hangversenyt rendezett, mely minden tekintetben sikerült. A „Társaskör“ nagytermét a szépszámu közönség egészen megtöltötte és zavartalan élvezettel hallgatta végig a működők szabatos előadását. A Kohn Ignácz által felolvasott beszély, Doktor Károly és Doktor Armin hegedő duettje és Schiller Antónia zongora kisérete után felhangzott a közönség elismerő tapsa. Grün Tilda megkapó kedvességgel, pompás alakitásban szavalta el Arany Jánosnak „A méh románcza“ czimü költeményét, Lovassy Mártonnénak kitünően előadott „Világosi czimbalmos“-a nagy hatást keltett, Grósz Miksa bemutatta hangulatos költeményét, Rottler Irma népdalai nyujtottak és többszörösen megujráztatták, Csapp Ferencz „A tetemre hivás“-t szavalta csinosan, Grosz Miksa Petőfi „Apostolá“-ban kifejtett megrázó szenvedélyt hatalmas organumával teljesen müvészi szinvonalra emelte, Doktor Károly és Schiller Antonia Ridley Kehné magyar ábrándjának élvezetes eljátszása után Lovassy Mártonné énekelt operette dallamokat, mely méltó befejezője volt a változatos müsornak Résztvettek a tánczmulatságban: Altman Roza, Baranyai nővérek, Bittera nővérek, Csapp Juliska, Grün nővérek, Roos nővérek Roth Mariska, Rottler Irma, Schirf Jenny, Stern Hermina, Schiller Antónia, Szabadszállásy Mariska, továbbá: Ackermann Mórné, Baranyay Lajosné, Bittera Tivadarné Dr. Boda Gyuláné, Eötvös Sándorné, Figdor Dezsőné, özv. Figdor Johanna, Grün Vilmosné, Grosz Zsigmondné, Haberfeld Jakabné, Csapp Józsefné, Kaczér Arpádné. Lipovniczky Imréné, Lovassy Mártoné, Komjáthy Istvánné, Mogyoróssy Lajosné, Roos Károlyné, Roth Józsefné, Nagel Ferenczné, Nabránczky Gyuláné, Róth Mórné, Rottler Sándorné, Stern Sámuelné, Szabadszállásy Jánosné, Szülössy Jánosné, Dr. Tomm Béláné, és Ozv. Varga Károlyné. Felülfizetések: Dr. Bleyer Miksa 1 frt, özv. Varga Károlyné 2 frt, Nobel Károly 60 kr, Figdor Dezsőné 1 frt, Grosz Zsigmond 3 frt, Szöllössy János 1 frt, Lipovniczky Imre 1 frt, Kun László 1 frt, Nagel Zsigmond 1 frt, Dr. Boda Gyula 1 frt, Kohn Dávid 1 frt, Nagel József 1 frt, — összesen 16 frt 60 kr.

— **Eladó virágok.** Büdy Kálmán ur virágászatában szépen viritó piros fehér, piros tarka és sárga fiatal gránátfák — (punica Granatum) valamint a legszebb faju Fuchsiák vannak eladók, Nagy Csapó utczán 329 szám alatti Kardos házban. Ajánljuk ezeket a szép virágokat kedvelő közönség figyelmébe.

A leégett városok köszönetei Debreczennek.

A debreczeni vöröskereszt fiók egylet által f. é. május hó 29-én a helybeli városi szinházban a tüzkárosultak javára tartott hangverseny, mint annak idejében jeleztük háromszázhuszonhét forintot jövedelmezett összesen, melyet a három legérzékenyebben sujtott város: Nagy-Károly, Eperjes és Toroczkó közt osztottak meg aránylagosan. — A debreczeni vöröskereszt fiók egylet elnöksége az adomány összegekre vonatkozólag megkapta már mindahárom helyről az elismerő nyugtákat és köszönő leveleket, melyeket az alábbiakban közlünk olvasóinkkal:

I.

Mélyen tisztelt elnökség! — Gróf Bethlen Mikó Róza őméltósága, a debreczeni vöröskereszt fiók egylet társ elnöke nemesszivüségének fényes tanujelét adta, midőn Debreczen városa választmánya női osztályának segédkezése mellett május hó 29-én a tüzkárosultak javára népes hangversenyt rendezett, mely hangverseny tiszta jövedelmének egyharmadát 109 az az egyszázkilenc frtot a mélyen tisztelt egyleti elnökség által tüzkárosultjaink felsegélyzésére megküldeni kegyeskedett. — Midőn e nagy lelkü adományt, melyet az adakozások jegyzékébe 434-ik tétel szám alatt iktattunk be, ezennel nyugtázzuk, kedves kötelességünknek tartjuk ugy gróf Bethlen Mikó Róza őméltóságának, valamint a nemes szivü városi választmány női osztályának forrón érzett há ánkat nyilvánitani.

Eperjesen 1887 évi junius hó 3-án.

hazafiui tisztelettel
Pothorányi Bálint m. k.
polgármester helyettes
Kyss Géza m. k.
főjegyző.

II.

A 61/87. sz. alatt városunk tüzkárosultjai részére küldött 109 frt nemes szivü segélyért fogadja ugy magam, mint városunk tüzkárosultjai hálás köszönetét; és engedje megkérnem a debreczeni fiók egylet elnökségének gróf Bethlen Mikó Róza őméltóságának a jótékonyczélu hangverseny létrehozatali körüli buzgalmáért mély köszönetemet nyilvánitani.

Nagy Károly 1887 junius 30-án,

mély tisztelettel
Suszterich
polgármester.

III.

Idei 61. számu becses átirattal a toroczkói tüzkárosultak részére küldött 109 azaz egyszázkilencz forint könyöradomány vételét a tüzkárosultak nevében kifejezett forró köszönetem mellett elismerem.

Torda 1887 junius hó 29-én.

Torda-Aranyos vármegye alispánja.

Reisz Dávid idehaza.

Olvasóink még emlékezni fognak arra a nem kis feltünést keltő esetre, mikor Reisz Dávid hirhedt uzsorás özv. Werheimernével Amerikába vitorlázott.

Január 11-én történt, hogy Reisz a Hay Bernát rovására végződött uzsorapör hatása alatt értékeit hirtelen összedve, elillant, családját a legnagyobb nyomorban hagyva hátra.

Reisz Dnvid 57 éves, kissé zömök, piros barna arczu őszbe vegyült férfiu. Üzérkedését ezelőtt tizenöt esztendővel kezdte Biharmegyében, mint a regále bérlő; mikor aztán kellőleg megszedte magát, akkor Nagyváradra költözött s ott pénzét 40—45 százalékra kamatoztatta. Később eladta biharmegyei birtokát s Debreczenbe jött lakni.

Itt százakra ment azok szám, a kiket tönkre tett s nem csuda ha a debreczeni czivisek mód nélkül elkeseredtek a lelketlen uzsorás ellen. Több izben megverték, pörbe fogták, elcsukatták és egyéb kellemetlenséget okoztak neki, — melyeket ez utóljára is megunta és öt évvel ezelőtt a fővárosba ment lakni.

Itt már nem elégedett meg a kissebb emberekkel, hanem pénzben megszorult mágnásokra, képviselőkre, müvészekre müvésznőkre vetette ki hálóját. A többi uzsorásoktól anyyiban különbözött, hogy fényes lakást tartott, nyaranta fürdözni járt s egyetlen leányát urasan neveltette.

Ügynökei mindenfelé behálózták a fővárost, s egyenként vezették a váci-körut egyik kávéházában fölütött főhadiszállására a megszorult embereket, kik busás kamatok mellet pénzt kaptak tőle.

Sokat beszéltek annak idején az uzsorásról mikor a népszinház primadonnái beperölték. Itéletre nem került akkor a dolog, mert szép leánya rábeszéléseinek engedve a müvésznők kiegyeztek. E leánynak nagy befolyása volt atyjára, ki egyidőre felis hagyott kedvéért az uzsorával és leányát férjhez adta.

Később ismét erőt vett a gyors meggazdagodás vágya és folytatta régi üzérkedését. E mellett még a szép nem iránti hajlamainak is nagyban hódolt. Eleinte a német szinház egyik kardalosnőjét, majd különféle éjjeli mulatóhelyek hölgyeit tüntette ki udvarlásával, minek következménye a lett, hogy rendesen csak éjfél tájban vetődött haza.

Ilyen éjjeli bolyongásai alkalmával ismerkedett meg egyik Károly-köruti szivartőzsde volt tulajdonosával, özv. Wertheimerné-val, ki iránt szintén gyöngéd érzelmeket kezdett táplálni.

Ekkor folyt a Hay féle uzsorapör.

Reisz alig találta helyét s folytonos izgatottságban élt. Kün levő követeléseit egymásután behajtotta a nélkül, hogy kamatokat számitott volna. Sokan örültek ennek, sokan pedig előbbi zaklatásáért megboszulandók magukat, följelentéssel éltek ellene.

Január 1-ső napjaiban roppant izgatottan azzal a hirrel lepte meg övéit, hogy a törvényszék összes vagyonára biztositási végrehajtást rendelt el s ezenkivül illeték kihágás miatt 40.000 frt birságot róttak rá. A váltók, értékpapirok és pénzek egy kézi böröndbe kerültek, mig a nála zálogban levő ékszereket, ezüst asztali-készletekei s nejének és leánykájának ékszereit egy ládába csomagolta, melyet egyik bizományi üzletnek adott át s ez azután a vasuthoz, onnan pedig Hamburgba szállitotta.

A család abban a hitben élt. hogy a törvényszék elől rejti a vagyont.

Reisz pedig özv. Wertheimerné elhalt férjének igazolványával utlevelet szerzett s egy szép napon Wertheimer Juliával együtt Amerikába szökött.

Leánya időközben elvált férjétől s zongoratanitással kereste kenyerét.

Amerikában ugy látszik, bánni kezdte kissé a dolgot az uzsorás és leveleket irogatott családjának. E levelezés eredménye lett, hogy fia ezelőtt körülbelül egy hónappal utána ment.

Most aztán felbukkan ujra a láthatáron maga a régi szerelméhez visszatérő Reisz Dávid. Két héttel ezelőtt levelet kapot a felesége, hogy legyen készen s tartson mindent titokban.

Reiszné a kapott utasitásokhoz képest mindent elrendezett s ugy várta férjét, ki vasárnap este meg is érkezett. Rövid együttlét után másnap a vasuthoz hajtattak, hogy Hamburgba, onnan pedig New Yorkba utazzanak, hol Reisznak hir szerint virágzó trafikja van.

A rendőrség az itt elmondottakról csak későn értesült s igy a furfangos uzsorást le nem tartóztathatta.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

A bécsi élet és járadék biztositó intézet

ezennel értesiti biztositott feleit, hogy 1886-ik évi külön mérlege alapján és nyeremény-jogosultsági feltételei értelmében, mindazok, kiknek 40%-nyi nyeremény jogosultság mellett kötött biztositásai 1884. óta érvényben vannak, illetőleg, kiknek kötvényeikre 1886. végéig már teljes 3 évi dij befizettetett, az évi dijnak

47%-át élvezik nyereményosztalèk czimén,

mely nyeremény julius hó 15-től kezdve fent czimzett társulat pénztáránál kifizettetik; miről egyébként az illető nyeremény jogosult felek külön-külön levélben is értesittetni fognak.

A debreczeni főügynökség:
Simonffy. Váradi.

Eladó ház.

A kis-várad-utczai 2117. számu uj ház, 6 szobával és minden hozzátartozandóval egy—két, esetleg több évi fizetési határidővel szabad kézből eladó. Értekezhetni a tulajdonossal.

A köszvény, rheuma és idegbetegség,

„Eredeti-**Champooing**-Bay-Rum“

az egyedüli **határozottan csalhatatlan fejviz**, sőt akkor is ha miuden szer a hajhullást és kopaszodást meg nem birná akadályozni, **8 nap** alatt a haj hullását tökéletesen akadályozza és **sürü utánnövés** idéz elő. Fejkorpa egy éjszaka alatt is eltünik. Egy eredeti üveg ára 90 kr és 1 frt 75 kr Kapható **SZEPESSY ANTAL**-nál.

Hirdetmény.

Nagy-Várad városában levő

dohány nagyárudának

és különlegességi árudának kezelése végett a debreczeni kir. pénzügyigazgatóságnál **1887. augusztus hó 16-ik napján** tárgyalás fog tartatni.

A közelebbi feltételek a **debreczeni kir. p. ü. igazgatóságnál** megtudhatók.

4605.
1887.

Árverési hirdetmény.

Mely szerint sz. kir. Debreczen város tulajdonához tartozó, a Tisza folyam partján fekvő, s gazdasági épületekkel is ellátva lévő **Ohat puszta rész birtok**, mely együtt 7919 kat. hóldat és 799 □ ölet s két részre lévén osztva, egyik tag 4067 kat. holdat és 1559 □ ölet, a másik tag pedig 3851 kat. holdat és 840 □ ölet tesz, a folyó 1887. évi szeptember hó 6-án délelőtt 10 órakor a városház nagytanácstermében tartandó nyilvános árverés utján, a jövő 1888. évi október 1-től számitandó 12 egymást követő évekre haszonbérbe fogván kiadatni; ezen határidő annak megemlitésével tétetik közhirré, miszerint az első tagnak kikiálltási ára 16,200 frt. a második tagé pedig 15,601 frt. és az oda épiteni szándékolt vasut megnyitásától járó 20%, s az árverés alkalmával a kikiálltási ár 10%-ka bánatpénzül az árverelő bizottság kezéhez leteendő, a többi feltételek a tulajdonos város számvevő hivatalánál megtekinthetők.

Megjegyeztetik, hogy a város polgármesteri hivatalánál az árverést megelőző napon folyó évi *szeptember 5-én d. u. 5 óráig* beadható zárt ajánlatok is elfogadtatnak, melyeknek az igéret 10%-ának bemellékelése mellett azon nyilatkozatot is tartalmazniok kell, hogy ajánlatot tevő az árverési feltételeket ismeri és azokat elfogadja.

Debreczen, 1887. julius 16-án.

A városi tanács.

Aláirási felhívás.

Alólirottak, városi s közgazdasági érdekből, **Debreczenben a „Bika“ czimü fogadótól** — Nagy-Hatvan-utczáu át — a Debreczen—H.-Nánás—Büdszentmihályi vasuti pályaházhoz s innen a **külső baromvásártérre közuti** — ló- és eset leg gőzerőre berendezett — vasut kiépitését s forgalomba tartását és ennek valósitárára **50 évi tartamra 500 darab** — egyenként 100 forint névértékü — részvény kibocsátása s aláirása által

50.000 frt alaptőkével

részvénytársaság alakitását tervezzük.

A vasuti vonal kiépitése már jogérvényesen engedélyezve s az engedély-okmányban letenni kivánt **3000 forint biztositék általunk letéve** s több oldalról beszerzett árjegyzékek s költség-kiszámitásokkal az ügy oda érlelve van, miszerint a kiépitéshez, ha az anyagi erő összehozva lesz, nyugodtan **kezdhetünk.**

Az anyagi erőt pedig a közgazdasági érdekben, különösebben pedig a főleg mezőgazdasággal foglalkozó debreczeni polgároknak s magának a nemes városnak a közgazdasági érdekeket felismerő tudatában véljük feltalálni — s ehez folyamodunk ezennel, midőn **500 darab — egyenként 100 forint névértékü részvény aláirására s ezzel részvénytársaság megalakitására** a közönséget, főleg pedig Debreczen város és vidéke polgárait s a vállalatunkat már eddig is jelentékenyen támogatott városi hatósàgot ezennel **felhivjuk.**

A kereskedelmi törvényben biztositott azon jogunkat, hogy az első három évre az igazgatóságot mi nevezhetjük ki — fentartván, egyéb anyagi előnyöket magunk részére mi, mint alapitók, nem kivánunk, csak mint részvényesek óhajtunk részvényes társainkkal a részvények szerint szétoszló remélt jövedelemben osztozni; — czélunk főleg a közjó, mely a vonal kiépitését — különösen a nagy fontossággal biró baromvásárt tekintve — sürgősen követelvén, **a részvények aláirására is csak rövid időt szabhatunk, folyó 1887. évi aug. hó 10-ig napjáig** — bezárólag — **fogadván el** a részvényekre **aláirásokat.**

Az aláirás alkalmával minden egyes aláirt részvény után — ennek 100 forint értékébe betudandólag — **10 frtnak azonnal az ivtartónál lefizetését kérjük**, — az aláirt részvényesek közgyülése fogván majd elhatározni, hogy itt Debreczenben — a társulat pénztárába, mikor és mennyit kelljen még a szükséghez képest minden egyes részvényre befizetni.

Aláirás tehető nálunk alólirottaknál, a helybeli, közelvidéki pénzintézeteknél, egyleteknél s többeknél.

Kelt Debreczenben, 1887. évi julius hó 16-án.

Csanak József,
Csicsó Lajos,
Lichtschein Mózes,
Lichtschein Menyhért.
Pusztai Sándor,
Balla Mihály,
Fehér Hermann,
Fabriczius Géza,
Rickl Géza,
Göltl Nándor.
Scheer Lajos,
Lengyel Imre,
Márk Endre,
Komlóssy Arthur,
Kovács József,
Jakobovics Aladár,
Komlòssy Dezsö,
Lukács Dezsö,
Hartstein Lipót,
Lichtschein Sámuel,
Fried Emil,
Gránát Jakab,
Fülöp Jakab.

Nyirfabalzsam-szappan.

Bergmann és társától Drezdában sajátszerü összeállitása által egyedüli szappan, mely minden bőrtisztátalanságot, bőrkütéget, az arcz és kéz veresség ét eltávolitja és gyönyörü szép arczszint kölcsönöz. Ara darabonként 25 és 45 kr. Kapható **Dr. Rothschnek Emil** gyógyszertárában.

Szövet gyári-raktár
BEER BEERN. FIA

Brünn, Fröhlichergasse, küld utánvéttel

nyári-kammgarnt
mosható, a legujabb mintákban
Maradék 6½ méter tökéletesen elég egy férfi öltönyre **3 fl.**
csak még a készlet tart
Mindenféle szövetek.

Minták és árjegyzékek ingyen és portomentesen.

Az egész világ előtt kedvelt

a **dr. GREENSILL-féle fogszerek** mindennapi használatra, egészséges fogak megtartására (a száj tisztitására). Aki ezeket egyszer használta, bizonyosan félretesz minden más szert.

500 aranyat fizetek annak, ki ezen szerek használata után fogfájást kap vagy lehellete büzős leend. Egy üveg szalicylsavas szájviz 40 kr., egy karton fogszépitő a legfeketébb fogakat hófehérre változtatja 40 kr., egy csomag Greensille fogpászta napi használatra a fogak épentartására 35 kr., Dr. Greensill Róbert-féle fogkefe 30 kr. Dr. Greensill Róbert tanár Párisban. Főraktár Budapesten, Török Józsefnél Király-utcza, Dankovszky István Józseftér 2. sz., Kapható Debreczenben: Dr. Rotschnek Emil, Balázs Odön és Marton Lajos fodrásznál.

Kedvező alkalom!

Olcsòn vásárolhatni!

A volt **Dáné István**-féle most **WENGER LAJOS** piacz-utczai kereskedésében lévő összes áruczikkek

gyári áron alól

adatnak el; u. m.

Női-, férfi- és gyermek czipők,
Uti bőröndök és kézi tàskák,
Evőeszközök, esőernyők, albumok,
Ruha, haj- és fogkefék,
Szappanok és illatszerek,
Zsebkések, ollók,
Függönytartók, pénztárczák.
Pipák és szivarszipkák.

A n. é. közönség szives pártfogásáért esd

Wenger Lajos.

SZEPESSY ANTAL

DEBRECZEN.

Padlózatok számára;
Keil Alajos Bécsből,

Padlózat-fénymázát

mint legkitünőbb mázoló-szert puha padló számára: szagtalan, hamar száradó, szép fényes és tartós, — 1 **nagy palaczk ára 1** frt **35** kr.
— 1 **kis** „ „ — „ **68** „

Keil Alajos Bécsből,

Viaszk-kenőcsét

mint legjobb és legegyszerübb beeresztő-szert kemény padló számára, — **1 köcsög ára 60 kr.**

legmelegebben ajánlja

SZEPESSY ANTAL

DEBRECZENBEN, a városház épületében.

Magyar északkeleti vasut.

15162 szám.
887.

Pályázati hirdetés.

A magyar északkeleti vasutiársulat saját, valamint üzletkezelésébe vett vonalain szükséges **kéményseprő munkák kiadására** ezennel pályázatot hirdet.

Az ajánlatok folyó évi julius hó 30-ik napjának déli 12 óráig a magyar északkeleti vasut vezérigazgatóságához (Budapest, II. kerület lánczhid utcza 1-sö sz.) nyujtandók be.

Később, vagy távirati uton érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Ajánlati feltételek a szerződési minta és a részletes feltételek a magyar északkeleti vasut vezérigazgatóságának pályafentartási irodájában Budapesten, vagy a vonalon Er-Mihályfalva, Szatmár, M.-Sziget, S. A. Ujhely, Kassa, Ungvár, Beregszász, N.-Szőllős és Munkács állomásokon székelő mérnöki szakaszok hivatalos helyiségeiben betekinthetők.

Budapesten, 1887-dik évi julius hó.

A vezérigazgatóság.

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

Eggenbergi. Grácz mellett (Steierországi)

viz-gyógyintézet

nagy magaslaton fekvő fenyö-erdővel köritve, gyönyörü kilátással **Grácz és környékére, egész éven át** meg van nyitva. Prospectus kivánatra ingyen az igazgatóság által.

Fürdőorvos: **Dr. J. ANCA.**

Friss fenyöfa-kivonat, egy üveg (két fürdőre elegendő) **40 kr.**

Nincs többé fogfájás.

A SOULAC-i (Gironde apátság)

tisztelendö BENEDEK-rendi szerzetesek Dom Magnelonne Prior

fogvizének.

használata mellett.

2 arany-érem; Brüssel 1880. London 1884.

A legmagasabb kitüntetések.

Boursaud Péter prior által **1373** évben feltaláltatot.

A tisztelendő Benedekrendi szerzetesek fogvizének használata, naponként nehány cseppet vizbe véve, megakadályozza és gyógyitja a fogak odvasságát, melyeknek fehérséget és szilárdságot kölcsönöz, amennyiben a foghust erősiti s teljesen egészségessé változtatja. — Valóságos szolgálatot teszünke lap olvasóinak, midőn e régi és hasznos szert, a legjobb gyógy- és egyedüli óvszert fogfájás ellen ajánljuk.

A czég alapittatott 1879. Főügynök: **SEGUIN** 3. Rue Huguerie, 3. BORDEAUX.

Elixir dentifrice 1 frt 50 kr. 2 frt 50 kr. és 4 frt Poudre 80 kr. és 1 frt 25 kr. Pate 80 kr. és 1 frt 25 kr.

Raktárak Debrecenben: Schwarz M. Benő, Szepessy és Kerekes kereskedéseiben s Dr. Rothschnek E. gyógyszertárában.

Debreczen, 1887. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr“ könyvnyomdájában Széchényi-utcza, SIMON-ház.